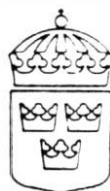

Motion till riksdagen

1989/90:T313

av Sigge Godin (fp)

Vägnätet i Västernorrland

Mot.
1989/90
T313-320

Västernorrlands län har i regionalpolitiska kommittén utpekats som ett av de län som behöver väsentligt höjda regionalpolitiska insatser. Enligt utredningens bedömning är satsningar på kommunikationer några av de mest betydelsefulla insatser som kan göras från regionalpolitisk synpunkt. Eftersom Västernorrlands län är ett glesbygdslän med stora avstånd så är också kollektivtrafiken mycket begränsad, med framför allt låg turtäthet. Därmed blir bilen och goda vägförbindelser avgörande för utvecklingen av länet.

Utöver de skogstransporter som sker via järnvägen så har, sedan flottningen på älvarna upphörde, en mycket stor del av skogstransporterna överförts till det bristfälliga vägnätet. Västernorrland har en synnerligen expansiv skogsindustri och därmed blir de tunga transporterna av skogsråvaran till fabriker många och långa. Slitaget på vägarna blir därför mycket stort.

Eftersom det kollektiva transportnätet är omöjligt att upprätthålla i tillräcklig omfattning blir arbetsresorna med egen bil avgörande för att stora delar av länets befolkning skall kunna förvärsarbete. I ett glesbygdslän med långa avstånd blir arbetsresorna långa och betungande, på grund av det undermåliga vägnätet.

Skall de s.k. rambetingelserna (infrastrukturen) ha ett avgörande inflytande på den regionala utvecklingen krävs att standarden på Västernorrlands vägar upprätthålls och att eftersläpningen beträffande underhållet upphör. I Västernorrland är eftersläpningen av underhållet så påtaglig att det inte längre är försvarbart. Länets vägar har hamnat på efterkälken och därmed också skapat problem i den regionala utvecklingen. Inte minst i länets inlandsdelar är nedgången av sysselsättningstillfällen och avflyttningen markant. Detta bör ges regeringen till känna.

Västernorrlands topografi. Höga kusten och älvdalarna, har inte beaktats när medel fördelats till investeringar och underhåll. Inte heller beaktas Västernorrlands geologi, förhållandena efter inlandsisen m.m. Det är grundförhållanden med stora anhopningar av lera, vilket omöjliggör vägbyggnad och underhåll efter normala kriterier. Därtill skall läggas glesbygdslänens låga trafikfloden, som vid medelfördelning ger låga värden. Norrlandslänen har också att tillföra de kostnadsökningar som uppstår på grund av att vägarna ligger på tjälfarliga marker. Sammantaget ligger merkostnaderna i storleksordningen 20-25 %. Självklart får sådana merkostnader på lång sikt orimliga

konsekvenser. Inget annat län i landet har sammantaget så många fördyrande komponenter att väga in vid kostnadsberäkningen av underhåll och nybyggnad av sina vägar.

Mot. 1989/90
T313

Nuvarande situation

Västernorrland har i dag ett behov av 80 milj. kr. för att upprätthålla nuvarande standard. Tilldelningen av medel för innevarande period kommer sannolikt att sänkas till en tredjedel. Förutom dryga underhållskostnader skall man också lägga till de krav som följer av de s.k. EG-bestämmelserna. De ansvariga i länet har beslutat att i första hand satsa på de funktionellt viktiga regionala stamvägarna. De övriga belagda vägarna repareras i fortsättningen endast så länge det är företagsekonomiskt lönsamt. De görs sedan om till grusvägar. Av de 300 mil belagda vägarna är ca en tredjedel i farozonen. För närvarande repareras 1 % av det lågtrafikerade vägnätet. Det innebär att cirka 6-7 mil av det belagda vägnätet kommer att övergå till grusvägar. Detta är samhällsekonomiskt slöseri och kan inte accepteras. Samtidigt kan noteras att stora skillnader råder mellan olika läns möjligheter till beläggning av sina vägar. Västernorrland har 67 % av vägarna belagda. Samtidigt har andra län över 90 % belagda vägar och de har dessutom målsättningen att före sekelskiftet få 100 % av vägarna belagda. Rimligen bör alla län ha lika många procent av vägarna belagda innan medel tillförs till en 100-procentig beläggning. Detta bör ges regeringen till känna.

Skall överhuvudtaget någon som helst hänsyn tas till de uttalanden som regeringen, vid ett flertal tillfällen, gjort samt den planering som kommer att leda till nya riktlinjer för regionalpolitiken, nämligen att infrastrukturen och därmed vägarna har en avgörande betydelse för utvecklingen i glesbygdslänen? Om så är fallet krävs av samhällsekonomiska skäl att Västernorrland tillförs ökade vägmedel för att komma upp i riksgenomsnittet. Detta bör ges regeringen till känna.

Redovisad situation kräver dessutom att kriterierna för fördelning av vägmedel ändras så att större vikt lägges vid tillstånd och funktion på beläggningar i förhållande till trafik. Ett av kriterierna vid fördelning av medel är tjälavstängningar. Detta finns med både vid bastilldelningen och vid stödområdestilldelningen. Kriteriet tjälavstängningar bör i sin helhet föras över till stödområdestilldelningen så att alla medel, för tjälproblem, tillförs län som har uppenbara tjälskador. När det gäller investeringar måste besvärlig topografi och geologi vägas in. Även detta bör ges regeringen till känna. Med nuvarande fördelningskriterier ökar eftersläpningen av underhållet i Västernorrland, vilket betyder att länet aldrig kommer ifatt.

Landets vägnät är samhällsekonomiskt och företagsekonomiskt av yttersta vikt. Regionalpolitiskt kommer investeringar och underhåll av vägnätet, framför allt i skogslänen, att vara av avgörande betydelse för sysselsättningen. Skall Västernorrlands läns inland leva vidare och även framdeles tillföra landet som helhet viktig råvara samt sysselsätta den arbetsföra befolkningen, krävs att nya fördelningskriterier skapas som tar hänsyn till de regionalpolitiska olikheterna.

Hemställan

Mot. 1989/90

T313

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande Västernorrlands läns regionalpolitiska behov av bättre vägar.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade kriterier vid fördelning av väganlag.

Stockholm den 22 januari 1990

Sigge Godin (fp)